

Handleiding bij oefentoets begrijpend lezen Cito M8

Vooraf

Een ervaring op veel scholen is dat, onafhankelijk van welke methode begrijpend lezen dan ook, leerlingen op de Cito-toetsen Begrijpend Lezen vaak zwakker scoren dan op de methode-afhankelijke toetsen. Een oorzaak hiervoor zou kunnen zijn dat in de Cito-toetsen andere vraagvormen worden gehanteerd dan in de methodetoetsen. Om deze mogelijke oorzaak weg te nemen, is deze oefentoets ontwikkeld.

In deze oefentoets komen de vraagvormen voor die ook voorkomen in de toets Cito Begrijpend Lezen M8. Ook de tekstsoorten en het niveau van de teksten zijn overeenkomstig die Cito-toets.

Deze oefentoets is dan ook bedoeld om de leerlingen bekend te maken met de opgaven zoals die voorkomen in de toets Cito Begrijpend lezen M8.

De teksten in de oefentoets hebben betrekking op thema 5: Wat zal ik eens aantrekken?

Materiaal

Voor elke leerling:

- een kopie van de oefentoets
- een potlood en een gum

Samen

Voordat u de kopieën uitdeelt, vertelt u de leerlingen wat er gaat gebeuren:

Jullie krijgen van mij een oefentoets. Het is een leestoets. Deze oefentoets gaan we straks samen maken.

We schrijven met een potlood. Het gummetje gebruik je als je een fout maakt.

U deelt de kopieën uit en vertelt waar de leerlingen hun naam moeten schrijven.

U zegt: *We gaan de oefentoets samen maken.*

U wijst op de eerste tekst en zegt: *Kijk naar de tekst. De tekst gaat over 'Het syndroom van Down'. Lees deze tekst nu voor jezelf.*

Na het lezen vervolgt u met: *Om de vragen die bij deze tekst horen goed te beantwoorden, moet je de tekst eerst goed lezen.*

Dat hebben we zojuist gedaan. We kijken nu naar opdracht 1. Lees de opdracht.

De leerlingen lezen de opdracht en vervolgens leest u deze ook nog een keer hardop voor. U vraagt vervolgens: *Wat moet je bij deze opdracht doen?* (Bedenken wat **niet** in de tekst verteld wordt.) U wijst op het vetgedrukte woord 'niet' en u zegt: *Jullie zien vier antwoorzinnen. In een van de zinnen wordt iets verteld wat **niet** in de tekst staat. Lees de vier antwoorzinnen.*

U vraagt vervolgens: *In welke antwoorzin wordt iets verteld wat niet in de tekst staat?* (Antwoorzin C) Vervolgens zoekt u samen met de leerlingen bij de overige antwoorzinnen waar de betreffende informatie in de tekst staat.

U zegt tot slot: *Let dus goed op wat gevraagd wordt. Lees vervolgens eerst alle antwoorzinnen en kies dan het beste antwoord bij de vraag. Heb je die gevonden, kijk dan welke letter ervoor staat. Zet een rondje om die letter.*

Heb je per ongeluk een rondje om de verkeerde letter gezet, gebruik dan je gum en zet een nieuw rondje om de goede letter.

U zegt: *We kijken nu samen naar opdracht 2.* U laat een leerling de opdracht lezen en vraagt hoe hier gehandeld moet worden. (Eerst de aangegeven zinsdelen opzoeken en lezen, vervolgens de opdracht lezen, dan de vier antwoorzinnen lezen en tot slot de beste antwoorzin zoeken en de letter ervoor omcirkelen.)

U vraagt welke antwoorzin het best past bij de vraag. (Antwoorzin D). Samen met de leerlingen bespreekt u vervolgens de onderstreepte woorden in de antwoorzinnen. U wijst er tevens op dat de leerlingen bij de beantwoording van de opdrachten altijd het aangegeven gedeelte in de tekst (bij deze opgave r. 2 en 3) nauwkeurig moeten lezen en zonodig herlezen.

U zegt: *We kijken nu samen naar opdracht 3.* U laat weer een leerling de opdracht lezen en vraagt hoe hier gehandeld moet worden. (De opdracht lezen, vervolgens de vier antwoorzinnen lezen, de beste antwoorzin kiezen en de letter ervoor omcirkelen).

U wijst erop dat er niet een speciaal gedeelte van de tekst wordt aangegeven. De opdracht heeft dan betrekking op de hele tekst. Indien je bij een bepaalde antwoorzin twijfelt of deze volgens de tekst waar of niet waar is, dan moet je dus de hele tekst herlezen.

U zegt: *Kijk nu naar tekst 2. Dit is een tekst zonder titel. Lees de tekst.* U laat nu de leerlingen tekst 2 voor zichzelf lezen. Om de tempoverschillen op te vangen, laat u het laatste gedeelte van de tekst door een leerling hardop lezen.

U zegt: *Kijk naar opdracht 4. Wat moet je hier doen?* (Een titel zoeken die het best past bij de tekst.) *Hoe doe je dat?* (Eerst de vier antwoordmogelijkheden lezen en vervolgens de beste hiervan kiezen. De letter die hier voor staat omcirkelen.)

U wijst erop dat de beste titel betrekking heeft op de hele tekst en niet op een gedeelte ervan. Bovendien moet de titel van een verhaal je nieuwsgierig naar het verhaal maken.

U vraagt de leerlingen nu de opdrachten 5, 6 en 7 voor zichzelf te maken. U wijst er nog op dat steeds eerst de vier antwoordmogelijkheden moeten worden gelezen en vervolgens het antwoord wordt gekozen dat het beste past bij de vraag. Na korte tijd bespreekt u samen de gemaakte opdrachten. Bij elke opdracht vraagt u hoe de leerlingen hebben gehandeld om tot het gekozen antwoord te komen. Ook bespreekt u de motivering van het gekozen antwoord.

U geeft de leerlingen de opdracht de teksten 3 en 4 te lezen en de bijbehorende opdrachten zelfstandig te maken. De leerlingen krijgen hiervoor ongeveer 15 minuten de tijd.

U vraagt welke opdrachten de leerlingen lastig vonden. U bespreekt deze. U bespreekt in elk geval de opdrachten 8 en 12. Opdracht 8 heeft betrekking op de hele tekst. U wijst er nogmaals dat er niet een speciaal gedeelte van de tekst wordt aangegeven. De opdracht heeft dan altijd betrekking op de hele tekst. Indien je bij een bepaalde antwoordzin twijfelt of deze volgens de tekst waar of niet waar is, dan moet je dus de hele tekst herlezen. Bij opdracht 12 moeten de leerlingen de begrippen 'mening', 'argument' en 'feit' kennen. U bespreekt wat een mening is (Wat iemand van een bepaald onderwerp vindt. Iemand anders kan over hetzelfde onderwerp een andere mening hebben.), wat een argument is (een reden waarom je een bepaalde mening hebt) en wat een feit is (iets wat echt gebeurd is of wat echt waar is. Een feit is controleerbaar en niet te veranderen.).

U sluit de les af met de mededeling dat de leerlingen binnenkort de 'echte' Cito-toets Begrijpend Lezen gaan maken. Die 'echte' toets lijkt heel veel op de oefentoets die de leerlingen nu hebben gemaakt.

Antwoorden

- 1 C
- 2 D
- 3 B
- 4 B
- 5 C
- 6 A
- 7 B
- 8 D
- 9 C
- 10 A
- 11 B
- 12 D
- 13 B
- 14 A
- 15 C